

KOVO 11-OSIOS PĒČIŪJŪ ŽYĢIS (1 DALIS)

- KOVO 11-OSIOS pėsčiųjų žygio (2013-03-09) keletas įžymių vietų**
1. Draugystės parkas, suprojektuotas architekto A. Steponavičiaus ir dirbtinai sukurtas 1973 m., šalia buvusio Dainavos kaimo, kuriame tarpukario laikotarpiu treniravo Lietuvos kariuomenės husarai, o antrojo pasaulinio karo metu veikė aerodromas . Parko centre – Broniaus Zalenso skulptūra „Švelnumas“.
 2. Vasario 16 –osios akto signataro Lietuvos Prezidento Aleksandro Stulginskio gyvenamoji vieta (Taikos pr. 45) 1967 – 1969 m.
 3. Dainavos mikrorajone (Taikos pr. ir Studentų g. sankryžoje) 1998 10 18 pastatytas paminklas skaitybės kankinei Elenai Spirgevičiūtei. Šioje vietoje 1944 m. sausio 3 d., ginčdamas mergaitės garbę, žuvo Elena Spirgevičiūtė ir Stasė Žukaitė, (skulpt. Antanas Kmieliauskas, archit. Algimantas Mikėnas. 1944 01 03 dvišimtmetė išaugojo tvirtą tikėjimą ir aukštus idealus, nepakluso prievartautojui ir, apgynusi skaitumą, pasirinko tragišką mirtį. Toks paminklai skaitybei - vienintelis pasaulyje.
 4. Poeto Bernardo Brazdžionio gyvenamoji vieta (Taikos pr. 21), 1936–1944 m., o nuo 1991–2001 m. poetas atvažiuodavo kiekvieną vasarą.
 5. Buv. pirmojo husarų Lietuvos Didžiojo Eimono Jonuso Radiovos puiko vieta (Radvilėnų pl.) 1919-1940 m.
 6. Priskikimo bažnyčia (Žemaičių g. 31A) – didžiausia monumentalios architektūros bazilikinė bažnyčia Baltijos šalyse. Iškilmingai pašventinta 2004 m. gruodžio 26 d. 1938 m. vasarą išmūrytos bažnyčios sienos, betonuojamas stogas. 1940 m. bažnyčia konfiskuota. Vokiečių okupacijos metais naudota kaip popieriaus sandėlis. 1952 m. vasario 8 d. Stalino portavikri bažnyčioje įkurta Radijo gamykla (vėliau pavadinta „Bangs“), kurioje buvo įrengtas rinklių cechas.
 7. Profesoriaus A. Smailio buv. gyv. (Savonorių pr.) vieta. Smailys Alfredas [1928 05 07 Girininkuose (Kauno c.) – 1995 04 28 Kaune, palaidotas Pažerų kapinėse (Kauno c)], gydytojas - kardiologas, profesorius. 1989 m. išrinktas į TSRS Aukščiausiąją tarybą pirmasis pasiūlė ištirti Molotovo - Ribentropo paktą pasekmes, Ryškų pėdsaką paliko „Sąjūdžio“ Kauno tarybos veikloje. Iniciavo Paminklinės Priskikimo bažnyčios ir VDU atkūrima, buvo Senato narys. 1994 m. jo iniciatyva Rygoje įkurta visuomeninė organizacija „Baltijos vienybė“ (Baltic Unity).
 8. APŽVALGOS AIKŠTELĖ ŠALIA OBELISKO PERKŪNO ŽIRGAI (prie Žemaičių pl.) 1939 m. liepos 9 d. atidarytas 7,20 m. aukščio obeliskas „Perkūno žirgai“ (skulptorius Vytautas Kašuba pagal T. Kulakausko projektą). Obeliską atidarė Prezidentas Antanas Smetona.
 9. LINKUVOS GYVYBINIAI TVIRTINIMAI (prie Apuolės, Josvainių ir Kėdainių g.) 1890-1907 m. šiurinėje Kauno dalyje, Nerės slėnio slauto viršutinėje terasoje buvo pastatytas Linkuvos gynybinis įtvirtinimas, vėliau pavadintas VIII fortu. Baigus šio forto statybą, Kaunas buvo apjuostas įtvirtinimais iš visų pusių. Tai buvo moderniausias įtvirtinimas Kaune - pastatytas naudojant betoną, su erdviais kazematais, apšildyti 1000 žmonių gūbais, aprūpinantis elektros energija, kanalizacija ir kitomis inžinerinėmis naujovėmis.
 10. Veršvų upelis, buvusio kaimo riba.
 11. VERŠVŲ PILIAKALNIS (netoli Raudondvario pl.) įrengtas I tūkst. prieš Kristų I-a pusė-II tūkst. po Kristaus pradžią (XIII-XIV a.). Veršvų kapinyno vakarinėje dalyje aptikta 203 nedegintiniai žirgų kapai. Kapinyne yra kapų, kuriuose palaidota žmonės kartu su žirgais.
 12. Kovo 11-osios akto signataras Birutės NEDŽINSKIENĖS kapinėse Žemųjų Kaniūčių kapinėse. Birutė NEDŽINSKIENĖ gimė 1955 12 04 RTFSR, lito mieste (Komijos ATSR). 1979 m. baigė Vilniaus valstybinį universitetą, filologė. 1979-1989 m. dirbo Kauno valstybioje M.K.Čiurlonio dailės muziejaus Vitražo ir skulptūros galerijoje ekskursijų vadove, vyresniąja moksline bendradarbe. 1989-1990 m. - Lietuvos trenirinių sąjungos Literatūrinio istorinio skyriaus vedėja. Lietuvos Sąjūdžio Kauno tarybos narė, Lietuvos Perstarkymo Sąjūdžio Seimo narė. Lietuvos trenirinių sąjungos tarybos narė, „Trenirinio“ redkolegijos narė. Mirė 1994 m. rugpjūčio 24 d.
 13. Upių lavinimytas uostas.
 14. VI Vidaus vandens kelių direkcija (Raudondvario pl. 113).
 15. Petro Vileišio tiltas. 1929 m. spalio 30 d. tilto statyba buvo baigta. Prezidento Antano Smetonos pasiūlymu Vilijampolės tiltas pavadintas inžinieriaus Petro Vileišio vardu. 1941 m. artėjančią vokiečių kariuomenėi, Raudonosios armijos daliniai ketino tilto sugrąžinti. Nuo susprogdinimo tilto išgelbėjo Briželio sukilimo dalyvis, buvęs policijos tarnautojas Juozas Savulionis. Jis užėmė ant tilto, nukirpo elektros laidus, bet žuvo nuo rusų kulkošvaidžių ugnies. 1944 m. liepos mėn. pabaigoje vokiečiai susprogdino P. Vileišio tiltą. Po karo vokiečiai belaisviai ant tų pačių atramų pastatė laikiną arkinį medinį tiltą. 1960 m. ant senųjų atramų užtrauktas metalinis tiltas. 2008 m. gruodžio 5 d. Kauno sąjūdžio iniciatyva tiltui grąžintas P. Vileišio vardas.
 16. Kauno pilis, kuri pirmą kartą paminėta kryžiuočių ordino magistrų Vinicho fon Kniprodes 1361 m. laiške, kuriame įsakoma atpaigti informacija apie pilies sienų storį, ryšium su planuojamu puolimu. 1362 m. kovo mėnesi, po trijų savaičių apsaustes, kryžiuočiai pilį sugriovė. Kryžiuočiams pasitraukus, buvusios pilies vietoje lietuviai įrengė laikinus įtvirtinimus iš žemės ir molio.
 23. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelis (K. Donelaičio g.) - 1921 m. spalio 16 d. sodelyje atidengtas paminklas „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“. 1934 m. lapkričio 23 d. prie šio paminklo palaidoti Nežinomojo kareivio palaikai. Šalia paminklo žuvusiems pastatyti septyni iš įvairių Lietuvos vietų atgabendanti kryžiai. Priešais paminklą sumūrytas akmeninis aukuras su Amžinąja ugnimi – pagarbos ir atminimo ženklų žuvusiems už Lietuvos laisvę – ir lojoniškų užrašų „Redde quod debes“ (atiduok, ką pvalėsi).
 18. Prie Maironio kapo (Vilniaus g.) 1987 11 01 vyko nesankcionuotas mitingas, kuriame minint Maironio 125-ąsias gimimo metines, kun. Robertas Grigas ir kiti lemek centražai, reikalavo atkurti Lietuvos valstybingumą.
 19. Architektų namuose (Vilniaus g. 22) 1988 metais birželio mėnesio 10 dieną išrinkta tuomet vadinta Lietuvos Perstarkymo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė, kuri lemek laikrašči Kauno aidas.
 20. Istorinė Lietuvos Respublikos Prezidentūra Kaune, (muziejus).
 21. Upių lavinimytas uostas.
 22. Kauno Muzikino teatro sodelyje (prie Laisvės al.) 1972 m. gegužės 14 d. (prie tuometinio miesto vykdymo komiteto pastata) susukes Laisvė Lietuvai susidugeo devyniolikmetis Romas Kalanta. Tai davė impulsą naujų pasipriešinimo formų paieškoms, prasidėjo visuotinis pasyvus pasipriešinimas visoje Lietuvoje. Teatro sodelyje - Roberto Antinio paminklas Romui Kalanta.
 22. Kauno Muzikino teatro sodelyje (prie Laisvės al.) 1972 m. gegužės 14 d. (prie tuometinio miesto vykdymo komiteto pastata) susukes Laisvė Lietuvai susidugeo devyniolikmetis Romas Kalanta. Tai davė impulsą naujų pasipriešinimo formų paieškoms, prasidėjo visuotinis pasyvus pasipriešinimas visoje Lietuvoje. Teatro sodelyje - Roberto Antinio paminklas Romui Kalanta.
 23. Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelis (K. Donelaičio g.) - 1921 m. spalio 16 d. sodelyje atidengtas paminklas „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“. 1934 m. lapkričio 23 d. prie šio paminklo palaidoti Nežinomojo kareivio palaikai. Šalia paminklo žuvusiems pastatyti septyni iš įvairių Lietuvos vietų atgabendanti kryžiai. Priešais paminklą sumūrytas akmeninis aukuras su Amžinąja ugnimi – pagarbos ir atminimo ženklų žuvusiems už Lietuvos laisvę – ir lojoniškų užrašų „Redde quod debes“ (atiduok, ką pvalėsi).
 - 1928 m. atidengtas Laisvės paminklas (autorius Juozas Žikaras). Sodelyje išaugo lietuvių tautos didžiavirčių panteonas: Jono Basanavičiaus, Simono Daukanto, Vinco Kudirkos, Maironio, Antano Juozapavičiaus, Povilo Lukšio, Silvestro Žukausko, Vlodo Putvinčio, Martyno Jankaus, Petro Vileišio biustai (J. Žikaro ir B. Pundžiaus kūriniai), „Knygnešys“ (J. Žikaro žalvarinė statula), „Sėjėjas“ (B. Bučo žalvarinė statula), paminkline Lietu Lietuvos knygnešiams). 1950 m. sunaikinta Laisvės statula, Nežinomojo kareivio kapas, kitos skulptūros. 1989 m. vasario 16 d. iškilmingai atidengta Laisvės statula, o paminklas „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“ atstatytas 1990 m. vasario 16 d.

Įžymių vietų aprašymus pateikė asociacijos „Kovo 11-osios gatvės bendrija“ prezidentas dr. Raimundas Kaminskas